

és a két boldog test a pillanat
keserűn túl is édes gyönyörében
ismét feledné: most emel falat
vétünkéből minket kizárni az éden.

Szőnyi Ferenc

CSIZMA AZ ASZTALON

Hogy ki kit szeret le?, ez itt a kérdés.
Vagy nem is kérdés, nem itt és nem ez?
A versenyhelyzet, mint kopott lemez,
az forog (kockán? fönn?)... Nagy a kísértés,
hogyan annak lássam, ami: hasztalannak.
Nincs is ilyen szó: leszeretni. Jó.
És más szavak? Tűz, szerecsendió?
Azokkal mi lesz? Elég, hogy csak vannak?
Van, amelyik rám förmed: „Hé, megálljon!”,
egy másik szó a nyelvembe harap,
egy harmadik, akár egy kódarab,
nekem vágódik, valahol szívűtájon.
Hogy csöppentem én ebbe a szerepbe?
Az volnék magam is: mihaszna lom?
Csak bámulok, csizma az asztalon,
s még mindig nem tudom, ki kit szeret. Le.

Litvai Nelli

A SZÓ

Azon az éjszakán nem jutott eszébe a szó. Különös viszony fűzte hozzá. Mint egy rossz emlékhöz, amitől mégsem akar megválni. Élete minden kudarcát magában foglalta, tehetetlenségre kárhóztatta, és ő mégis úgy érezte, egész lényét bebugyolálja, megóvja ismeretlen és kellemetlen helyzetektől. Akár egy meleg fürdőben, teste elernyedte a szó minden más gondolatot kiszorító zakatolásában.

Egy éve vagy másfél inkább, az is lehet, hogy két éve már, minden éjjel felébredt. 1.27-kor és hajnali 4.32-kor. Mindig ugyanazok a vörös számok világítottak az ébresztőóra lapján. Megjegyezte. Nemcsak a szeme, az egész teste, talán a matraca is, hogy

pontban akkor lökje ki magából, kábán, tunya kétségbeeséssel, hogy aludni szeretne, aludni a legjobb, átaludni éjszakát, nappalt, maradék életet.

Nesztelenül lopakodott ki a konyhába, sötétben tapogatózva, tíz év múltán sem ismerték ujjai a lakást, a villanykapcsolót is rossz helyen kereste volna, a régi lakás emlékével a kezében. Csak a grízes doboz füle jelentett számára megnyugvást, csak akkor csitult szapora lélegzete, amivel, úgy sejtette, zajt csap, hiába a mezítelen talpak minden óvatossága. A sötétben is maga előtt látta a doboz cirkalmas betűit, mint ahogy a többiét is, liszt, cukor, kávé... A nagyanyja azokon tanította olvasni. Harminc éve halott volt, nem sejtette, hogy annyi év után, 2007-ben az unokája gondol rá minden éjjel, amikor a megavasodott grízszemcsék közül előhúz egy üveget. Egy korty vodka, egy szál cigaretta, amit foszlott szélű köpenyének zsebéből vett elő, és köpenye egyik oldalát megemelve, annak árnyékában gyújtott meg. Ne látszódjék az öngyújtó fénye. A mosogatóba hamuzott, a folyton csepegő csapnál oltotta el a cigarettát, majd ahogy jött, tapogatózva, visszament a szobájába. Alig öt perc telt el, közben a szó ott zakatolt a fejében, semmi más, egyetlenegy szó, folyton csak az, egymás után, értelmetlenül, jelentését veszítve, míg újra álomba nem ringatta, valamiféle boldogságba, hogy újabb három órát alhat, csak aztán kezdődik minden előről.

Azon az éjszakán, éppen, mert a megszokott dallam, a betűk mély, tompa hangzása nem dobolt a fejében, felfigyelt a külső hangokra. A nappaliból nyíló bal oldali szobából jöttek. A fia csitított valakit. Első ijedségében, hogy felfedezik éjszakai lopakodását, óvatosan behátrált a szoba egyharmadát elfoglaló korongozó mögé.

Azzal kereste a kenyerét. Kancsókat, bögréket, díszcserepeket készített. Sok-sok év után is szégyentől kivörösödő arccal festette rájuk a Hollókő feliratot, mintha ez az ötemeletes ház, a hajléktalanok vizeletétől bűzlő kapualjával lenne a nógrádi falucska, a világörökség része.

Ahogy leguggolt, megreccsent operált térde, de most nem a képzeletében mennydörgés erejéig felerősödött hang rémisztette, hanem a gondolat, hogy nem tud majd felállni, segítséget kell hívnia, magyarázkodnia a gyerekei előtt.

Letérdelek, lehasalok, átgördülök a hátamra, megkapaszodom a korongozóban, felhúzómagam.

Öregedő teste ellen kidolgozott haditerve sikerült, megkönnyebbülten mosolygott. A hangok továbbra is kiszűrődtek a fia szobájából.

Nem mehetsz ki, fogd fel!

Pisilnem kell.

Már majdnem felkiáltott: Gyere csak, akárki is vagy!

Hogyne! Aztán beszélgetnem kell egy vadidegennel meg a fiammal, hazudozni, hogy szomjas voltam... A fiammal? Nem!

Az utolsó beszélgetésük óta került a találkozások. Aznap délután szokatlanul jókedvű volt. Még soha annyi bögrét nem tudott egy nap alatt elkészíteni. Amikor a fia hazajött, mosolyogva, mint egy igazi anya, megkérdezte: Mi újság az egyetemen?

Baszd meg, anya, másfél éve otthagytam. Nem emlékszel?

A durván becsapott ajtó mellől maréknyi vakolat hullt le.

Öt percet bírj ki, ilyenkor mászkál az anyám. Grízes doboz, vodka, egy szál szofi, aztán húz vissza a szobájába. De ha nem bírod ki, kilógtalak az ablakon, lehugyozhatod a körutat.

Meg sem hallotta a nevetésüket.

Tudják, tudják!

Legszívesebben berúgta volna az ajtót, kirángatta volna őket az ágyból. Ehelyett visszament a szobájába, dühéből csak arra futotta, hogy hagyta kattanni a zárat, hadd hallják. Ahogy befúrta a fejét a párnába, várta, hogy a szó visszatérjen hozzá, ütemes ismétlődése elbódítsa, álomba ringassa, hiszen aludnia kell, hogy majd újra felébredjen. Az óra számlapja 01.52-t mutatott. De a szó megmakacsolta magát, átadta helyét más szavaknak.

Tudják. A lányom is. Talán ő vette észre. Persze hogy ő!

Egy éjjel a lánya éppen akkor jött haza, amikor ő a grízes dobozba nyúlt. Félórán át rejtőzött a sarokra tárt konyhaajtó mögött. Fel is fázott, napokig szedte a Nitrofurantoint. Azóta kerülte a lánya tekintetét, nem is a bujkálása miatt, hanem mindazért, amit hallott, ha töredékesen is.

Nem bírom tovább. Dögöljetek meg! Én művészettörténész vagyok, nem ügynök, értitek? Csak kavargassátok a kávétokat nélkülem, hallgassátok Lagzi Lajcsit! Szarok rá, hogy miből élek meg, legfeljebb leugrom a körszálló tetejéről.

Istenem! Részeg!, gondolta akkor. Gyűlölte a részegeket, túl sok volt belőlük körülötte gyerekkorában, saját zugivását is ezért tudta kordában tartani. Hallotta, ahogy a lánya feltépte a szobája ajtaját: Anya!, aztán megindult a konyha felé. Valamit mondott, de ő csak most fogta fel a korábbi szavak értelmét: Lebuktál, anya! Aztán az a visszataszító, toccsanó hang meg a zuhanás. Attól tartott, ő is elhányja magát. Mintha órákat töltött volna a konyhaajtó mögött. Csak amikor biztos volt benne, hogy az egyenletes szuszogás azt jelenti, hogy a lánya elaludt, ott, ahová zuhant, a saját mocskában, gondolta, akkor merészkedett elő. Átlépte a szoba közepén heverő testet, kulcsra zárta magába mögött a szobája ajtaját.

Felnőtt emberek, már nem vagyok az anyjuk, vagyis az anyjuk vagyok, de már nem úgy vagyok az anyjuk, tegyenek, amit akarnak, felnőtt emberek, mi közöm hozzájuk, egy fedél alatt lakunk, adok nekik pénzt, mi kell még? Nem, semmi közöm az okádékához.

Párnája levendulaillata és a szó – akkor – meghozta az álmot. Amikor 04.37-kor elindult éjszakai második útjára, a szoba közepén csak egy nedves foltot talált, Domestos szaga töltötte be a nappalit. Arra gondolt, milyen jó, hogy nem hallgatózott soha. Pedig hányszor megfordult a fejében, még mielőtt a szó hatalmába kerítette. A szó duruzsolása elhomályosította a rá következő napoknak az emlékét is, amikor a lánya nem jött haza. Ő persze csak a második éjjel jött rá, hogy napok óta nem hallja a megszokott zajokat. A harmadik napon egyre csak várta a bejárati ajtó csapódását. Minden, a gangról beszűrődő lépés hangjára láthatatlan görcsbe rándult a keze, és ott hagyta a nyomát az éppen készülő csuprokon. Ő maga is csak az égetés után vette észre. A hűsklopfolóval szétvert darabokat alig bírta lecipelni az örökké bűzlő kukákhoz. Ahogy csörömpölve zuhantak a mélybe, édeskés, émélyítő szag csapott fel a nyomukban. Talán éppen az vonzotta oda a tekintetét. Megüvegesedett szempár nézett vissza rá, körülötte megolvadt vér a cirmos bundán. Úgy, ahogy volt, a felfröccsenő agyagtól vöröslő foltokkal szennyezett orvosi köpenyben – anyja hagyatékában – és a korongozó hajtásától lyukacsossá vékonyodott talpú cipőben kirohant a kapun. A villamoson egyre nagyobb lett körülötte az üres tér, még akkor sem szólt rá senki, amikor megszokott mozdulattal cigarettát és öngyújtót húzott elő a zsebéből. Már a János-kórháznál jártak, amikor egy öregasszony, miután leszállt, botjával megveregette az ablaküveget, és onnan lentről kiabált: Mit képzelsz maga?! Sikerült az utolsó pillanatban leugrania, észre sem vette az öregasszony tekintetében felvillanó rémületet, átrohant a piroson, és néhány pillanat múlva már a döbbenettől dadogó biztonsági őr megnyugtató szavait ismételte magában.

Mit képzelsz? Amióta beüvegezték az éttermet, ilyen nem fordult elő. Igaz, a kilátásnak is annyi. A nőcskék haját sem borzolja a szél.

Azóta nem hagyta el a lakást. A szemközti lakó, Sebestyén vásárolt be helyette. A költött összeg tíz százalékáért. Még hírbe is hozták vele. Talán akkor nevetett utoljára életében, akkor is csak egy rövidke pillanatig.

Mi van ezen kacagnivaló, Adélka? Satnya ember, az már igaz, de akkor is. Férfiember. Még mindig jobb, mint saját kezűleg. Énrám rám se hederít, abból gondoltam, hogy magát dugdossa.

A házmesterné felhabosodott nyála ráfröccsent az arcára, másnap is érezte a nyomát, pedig a fia borotválkozás utáni arcszeszével is dörzsölgette a helyét.

Cigaretta, kávé, kifli, margarin, párizsi, tej, hetente egy üveg vodka, egy fél kiló citrom. Tengeri csatákról, kalózkodásról szóló, NDK-filmekből maradt meg benne a figyelmeztető emlék a skorbutról, s azzal együtt a babakrém átható illata, ami az ölében kucorgó, izgalomtól néha meg-megránduló kis testből áradt. A gyerekei már hozzászórtak az üres jégszekrényhez. Burger King, McDonald's, Cityfood, Gastroyal, Don Roberto, Don Pepe feliratú maradékokat talált a szemetesben. Egyszer kíváncsian belekóstolt a kidobott műanyag doboz alján maradt salátába. A tonhal íze a tenger illatát hozta felé, emlékei közt felbukkant a katalán falucska, látta saját izmos testét a lapos sziklán, ahogy elélvezett a rá hulló vízpermet okozta gyönyörtől. Egy hét múlva szólt Sebestyénnek, hogy ne hozzon többé citromot.

De miért, Adélka? Kell az a kis vitamin. Miért fosztaná meg magát éppen attól? Ha tudná, milyen körültekintően választom ki. Szeretek körültekintő lenni. Ha csak egy kicsit is puha, visszateszem. A kezdődő penésznymokat is észreveszem. És, bevallom, Adélka, mielőtt áthozom, alaposan megmosom. Mert maga nem fordít elég figyelmet az ilyesmire. Pedig kell, Adélka. Ki tudja, milyen veszélyes kórokozók bújnak meg a héj pórusaiban. Afrika, Dél-Amerika, de Törökország, na az sem lehet jobb! Azt mondják, hetekig karanténban tartják, csak akkor kerül a polcokra. Ugyan, Adélka, hazudnak ezek mindenben, mint a vízfolyás!

Ne hozzon többet. Nincs rá szükségem.

Alig telt el egy hét, a szegény vöröslő foltjaival az arcán, kerülve Sebestyén tekintetét, az ellenkezőjét kérte, és gyorsan becsukta a bejárati ajtót. Még mindig zaklatott volt. A napi adag felénél tartott, éppen tányérokat készített, kézi festésű népi mintákkal, szeme-keze sajgott a sok tulipántól, és bár munka közben sosem ivott, nehogy remegjen a keze, most nem bírta ki. A konyhapulton egy műanyag doboz feküdt. Előtte cédula, a lánya kézírásával: Nokedl hagytam. Leskelődnek utánam, gondolta. Akkor vette fel azt a szokását, hogy – noha talpát megfeszítve – lelassította a korongozót, fel sem emelte a tekintetét, ha a gyerekei keresztülmentek a szobán. Köszönt ugyan, összekeverve napszakokat. A nekik szánt pénzt ettől kezdve beborítékolta, a nyáltól leragadt borítékot becsúsztatta a megfelelő napon a megfelelő ajtó alá. Nem magyarázkodott, igaz, nem is kért tőle magyarázatot senki. Ezen akkor sem változtatott, amikor egy napon Sebestyén, az akkor esedékes bevásárlásból visszatérve, híreket hozott róluk.

A Kovács Pali látta a fiát tegnap hajnalban a nagybani piacon káposztásládákat rakodni.

Nem tudom, ki az a Kovács Pali.

A Sebőkék meg, a negyedikről, azt hírsztelik, hogy a lányával kötötték meg a körúti CIB-ben a jelzőlophitelt. A Sebőkne teljesen kikelt magából, azt mondta, a lánya úgy tett, mintha meg sem ismerné. Azt mondta, biztosan azért, mert a múltkor szólt neki, hogy rosszul csukta be a liftajtót, ő meg mászatott fel a negyedikre. Teli kosa-

rakkal, azt mondta. Én megvédtem a Zsuzsikánkat, mondtam a Sebőknének, hogy az nem lehet, a Zsuzsika az régész, nem biztosító.

Ez igazán kedves magától. Művészettörténész. De most dolgoznom kell. A bezárt ajtó mögül behallatszott Sebestyén hangja.

Azért csak mondja meg a Zsuzsikának, hogy beszéljen a Sebőknével, nem jó, ha a házban meggorrolnak egymásra az emberek. Mi itt egy nagy család vagyunk, nem igaz? Nagycsalád, mondhatnánk.

Rá kell találnom újra, gondolta most, és ez az eddig ismeretlen izgalom, ami megszokott kábaságát felváltotta, szavak és szavak felidézését váltotta ki belőle.

Ajtó, ablak, hülyeség, nem tárgy. Küzdelem, szépség, nem. Valami igekötős ige, le, fel, át, vissza, nem...

Már ült az ágyban, a kezét tördelte, szinte rugózott a matracon, mintha a fizikai mozgás segíthetett volna. Még a nagyanyja szecskavágója is eszébe jutott, ahogy kimondta magában, látta maga előtt, annyi év után, de mintha a morzsalékossá darált növényi száruk helyett szavak hulltak volna alá, miközben ő teljes erejével tekerte a kérges tenyerektől fényesre koptatott fát. Néha az óra világító számlapjára nézett, döbbenet látta az idő múlását, és érezte, azzal arányosan, egyre közeledő éhségét a korty vodka, a szál cigaretta után.

Ság, ség, ség, mintha köze lenne ilyesfajta toldalékos szóhoz. Toldalékos! Barmok! Toldás, tartás. Pont tartás, nevetséges, az nincs bennem, nem is volt soha. Ez sem igaz. Volt, csak aztán elvették tőlem, leszoktattak róla, minnek a többes szám, elég volt hozzá egy ember is. Börtön, bőr, lenyúz, megnyúz, elnyúz, olyan nincs, elnyű, elvásik. Fogság. Bezár. Zár. Lakat. Lelakatom, lelakatom. Láda.

Ezek az utolsó szavak bogáncsként akaszkodtak a gondolataiba. Tudta, hogy egyik sem a keresett szó, mégsem hagyták, hogy újakat idézzen fel, szinte fájdalmat okoztak elülső homloklebenyében, ahogy szabadulni akart tőlük. Érezte, hogy el kell hagynia a lakást, valahol máshol fog rátalálni, és hirtelen egy ládát látott maga előtt, abba volt bezárva a szó. Arcáról lassan a mellkasára csordogált a kihűlt verejték. Talán éppen ez a borzongató érzés juttatta eszébe azt a tíz évvel ezelőtti napot, amikor a kukákkal és kötéllel elkerített helyen megállt a ponyvás bútorszállító kocsis, és a két pálinkától bűzlő rakodó megkérdezte, hogy hová vigyék a ládát.

Rohadt nehéz, aranyoskám, csak nem köveket tart benne?

Az akkor még kamasz fia szólalt meg helyette.

Jöjjenek, mutatom az utat a pincébe.

Le kell mennem, gondolta most, és sorra húzta ki a fiókokat, egyre ingerültebben matatott bennük, érezte, fölöslegesen. Az egyik fiók aljáról szállka ment a körme alá. Miközben megpróbálta kiszedni, maga előtt látta tövig rágott körmeit, ahogy ujjai egy vékony spárgát fűznek, kötöznek egy gomblyukba. Akkor még egyetlen májfolt sem volt a kézfején.

Már kidobtam azt a köpenyt. Mert kihíztam. És elfelejtettem levenni róla a lakat kulcsát. Pedig hogy örültem, hogy milyen jó helyet találtam neki, hogy így sosem fogom elveszíteni. Még nevettem is.

A spájzban hosszan kellett keresgélnie a tíz évvel ezelőtt bedobált szerszámok között, az apjától örökölte mind, míg rátalált a baltára. Ahogy a kezébe vette, a volt férje jutott az eszébe, a hangsúlya, ahogyan szekercének nevezte, és a saját bosszankodása, hogy a másik miért mondja annak, hiszen ez csak egy tyúkszaros balta, és nem az ácsmesterek szerszáma. Szekercének nevezte, szókincsének gazdagságát fitogtatva ezzel is, de a kezébe nem vette soha.

Az ilyesmi is rám maradt, mintha nemcsak a szerszámokat örököltem volna az apámtól, hanem a velük való foglalatosságot is.

Igaz, szerette a fizikai munkát, megkönnyebbült, jókedvre derült tőle, szüksége volt rá. A felhevült vérre, a pórusokon kicsapódó izzadságcsöppekre, keze mozdulatára, ahogy ornyergéről letörli a homlokáról rácsurranó verejtéket. Élek, mintha ezt bizonygatta volna nőtől szokatlan erejével. Talán éppen ez volt az oka, és nem a spórolás, ahogyan mások gondolták, megvetően, hogy lábbal hajtotta a korongozót. A fia szeme is megakadt izmos lábszárán, egy régi, kánikulai napon, amikor az ő kidobásra ítélt ingét viselte munka közben a megszokott, kék munkaköpeny helyett.

Na, anya, ha te valakit seggbe rúgysz, az végigszánkázik a Hegyalja úton.

Még a könnyük is kibuggyant a nevetéstől. Rég volt. Akkor még katicabogarak, színes szárnyú lepkék tévedtek be az akkori szobájába, hogy aztán a beszüremelő napfény nyomát követve, a huzat miatt bezárt szemközti ablakon próbáljanak visszajutni a kertbe. Rajzáskor tucatnyi kis szárny verdesett nap nap után két óvatosan összeillesztett tenyere közt, hogy az átmeneti, rémisztő fogság után a jázminbokrok sűrűjében találjanak menedéket.

Kezében a baltával, megfélekedett minden óvatosságról. Az előszobában felkapcsolta a villanyt, durván berántotta maga mögött a bejárati ajtót. Öngyújtója fényénél megkereste a lépcsőházi villanykapcsolót. Csak a pince előterében bizonytalanodott el egy pillanatra, hogy a két irányba futó folyosón merre is vegye az útját. A pókháló, évtizedes szénpor borította csupasz villanykörte fényében végre rátalált a megfeketedett lécajtóra, rajta a DR. GRÓFNŐ felirattal.

Amikor ideköltöztek, a szomszédjuk, egy idős hölgy, fejét magasra vetve, gyűrűktől csillogó kezével az ajtajukra mutatott.

Tudja, ki lakott itt? Az első doktornő, a Vilma grófnő! Még az a Trefort Ágoston sem fogadta el a svájci diplomáját, férfiönézet, magyar büszkeség! De ő gyógyítani akart, beült a rengő szoknyás parasztasszonyok közé, legyen neki pannon certifikátja, ha csak bábaként is. Amikor elköltöztek, a dédikének adta emlékebe a réztábláját. Annak is nyoma veszett a háború alatt az ékszerekkel együtt. Az oroszok vitték el, azt mondták, de én tudom, hogy a házmester volt.

Vékony teste megfeszült, nyakán kidagadtak az erek: Tolvaj banda!, kiáltotta, ahogy áthajolt a korlátan. Két év múlva a mentősök onnan szedték le, egyenként fejtették le az ujjait a színehagyott, rozsdafoltos vasról. Azóta csend volt a házban.

Megborzongott, ahogy meglátta az öngyújtója fényében menekülő svábbogarakat. Talán patkányok is vannak, gondolta, miközben a régi, kerek kapcsoló szárnyacskáját jobbra-balra tekergette, míg végre felizzott és úgy is maradt a villanykörteben a fém-szál. A harmadik csapásra lehullott a lakat, és mintha csakis az tartotta volna össze, lapjaira hullott a láda.

Ahogy nézte a két összefonódó, kőből faragott testet, látta őket az ügyesen megkomponált reflektorfényben, hangok duruzsoltak körülötte, parfümillatok emléke bizsergette orra nyálkahártyáját, tenyerek nehezedtek a vállára, szorongatták a kezét. Az ügyesen elrejtett hangszórókból Edith Piaf- és Yves Montand-számok szóltak. Ahogy ujjaival végigtapogatta a talapzatba vésett betűket, SZERELEM, a teremőr mosolygós arca is felvillant előtte. Nem véletlenül. Mintha az a mosoly többet jelentett volna a számára minden elismerésnél.

Nevetése visszaverődött a porlepte pincefalakról.

A megdöbben arcok emléke nevette meg, a helytelenítő suttogások, amikor a kiállítás megnyitó beszéd alatt odalépett az idős férfihoz, és átölelte.

Látom, tetszik magának, köszönöm.

Kibuggyanó könnyét gyorsan felszívta az egyenruha posztója.

L'amour c'est tout. Et vous le savez, mademoiselle.

A pince homályában mozdulni látta a kőbe vésett izmokat. A két gránitból faragott arc megfeszült, az addig félig lehuny szemek tágra nyíltak, rémület költözött beléjük. DULAKODÁS lesz az új címe, gondolta, amikor kézbe vette a ládából kigurult vésőt, éppen azt, amit a negyvenedik születésnapjára kapott a férjétől, megkésve már, hiszen egyszer sem használta. Míg megfelelő kalapács után kutatott, azt is kigondolta, hol üti az első rést: a két mellkas között, szívtájékon.

A kő, megtízszerezve lesújtó keze erejét, visszaütött. A véső tompa vége lyukat fúrt a homlokába. Megkapaszkodott az összefonódó testekben, és akkor a szó visszatért hozzá, ott lüktetett újra, ott dobolt véráztatta koponyaboltozata mögött.

Elherdáltam, mondta ki hangosan órákkal később.

Ugyan mit, anya. Hiszen semmi sem volt. Soha.

Elherdáltam...

Nem tudta befejezni a mondatot, nem látta fia értetlen tekintetét.

Mire a Balesetibe értek, újra elfelejtette a szót. Örökre. Testében megrekedtek a szavak, a mozdulatok, a kiáramló levegő helyét nem foglalta el újabb, bedobozolták, földet hánytak rá, hogy elporladjon a nevét viselő kereszttel együtt, amit soha senki nem cserélt ki kőből faragott, maradandó üzeneté.

Kiss Judit Ágnes

A BOLOND CSERMÁKNÉ

(*Malom utca, majd Arany János utca 9.*)

A Csermák Janót mindenki szerette a faluban, pedig nem idevalósi volt, gyöttment, ahogy mondjuk, városi, de nekünk valóbb ember még nem települt a faluba. Itt volt a műhelye, kocsikat szerelt, azt mondják, csodás keze volt. Legjobban a villanyos részekhez értett, de egy halom rozsdás roncsból is olyan kocsit rakott össze, hogy az még évekig gurult.

Nem csapott be senkit, gyorsan dolgozott, nem is drágán, ami az ő szakmájában aztán ritkán mondható. Hallgatófajta ember volt, de igen tréfás, ha egyszer-egyszer megszólalt, olyat mondott, hogy hetekig beszélte a falu.

Akinek segíteni kellett, hívhatta, bár kölcsönt nem szívesen adott. Akinek beszélgetni támadt kedve, meglátogathatta a műhelyben, kiönthette neki a szívét, az nem mondta tovább senkinek, mintha mély kútba dobta volna az ember a szavait. Úgy befogadta hamarosan a falu, hogy még neve is lett, úgy mondták róla, hogy a Jámbor Csermák.